TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2017. gada 25. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 2007/64/EK — Maksājumu pakalpojumi iekšējā tirgū — Pamatlīgumi — Iepriekšēja vispārējā informācija — Prasība sniegt šo informāciju papīra formā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju — Informācija, kas sniegta, izmantojot tiešsaistes bankas interneta vietnē integrētu elektronisko pastkasti

Lieta C-375/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberster Gerichtshof* (Austrijas Republikas Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 27. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 15. jūlijā, tiesvedībā

BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG

pret

Verein für Konsumenteninformation .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 30. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG* vārdā – *G. Schett*, *Rechtsanwalt*,

— *Verein für Konsumenteninformation* vārdā – *S. Langer*, *Rechtsanwalt*,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *L. D'Ascia*, *avvocato dello Stato*,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā – *W. Mölls* un *H. Tserepa-Lacombe*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 15. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvas 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK (OV 2007, L 319, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvu 2009/111/EK (OV 2009, L 302, 97. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2007/64"), 36. panta 1. punktu un 41. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG* (turpmāk tekstā – "*BAWAG*") un *Verein für Konsumenteninformation* (Patērētāju informēšanas apvienība, turpmāk tekstā – "Apvienība") par klauzulu, kas iekļauta līgumos, kurus *BAWAG* noslēgusi ar patērētājiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2007/64 preambulas 18., 21.–24., 27. un 46. apsvērumā ir noteikts:

"(18) Būtu jāpieņem noteikumu kopums, lai nodrošinātu maksājumu pakalpojumu nosacījumu un informēšanas prasību pārskatāmību.

[..]

(21) Šajā direktīvā būtu jāprecizē maksājumu pakalpojumu sniedzēju pienākumi attiecībā uz informācijas sniegšanu maksājumu pakalpojumu lietotājiem, kam būtu jāsaņem vienādi augstvērtīga, skaidra informācija par maksājumu pakalpojumiem, lai viņi varētu veikt uz informāciju balstītu izvēli un iepirkties visā ES. Pārskatāmības labad šajā direktīvā būtu jāparedz saskaņotas prasības, lai nodrošinātu vajadzīgās informācijas sniegšanu pietiekamā apjomā maksājumu pakalpojumu lietotājiem gan attiecībā uz maksājumu pakalpojumu līgumu, gan maksājumu darījumiem. Lai sekmētu maksājumu pakalpojumu vienotā tirgus netraucētu darbību, dalībvalstīm nevajadzētu būt iespējai pieņemt citus noteikumus par informēšanu kā tos, kas paredzēti šajā direktīvā.

(22) Patērētājiem vajadzētu būt aizsargātiem pret negodīgu un maldinošu praksi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem [un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (turpmāk tekstā – "Negodīgas komercprakses direktīva") (OV 2005, L 149, 22. lpp.)], kā arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū ("Direktīva par elektronisko tirdzniecību") [(OV 2000, L 178, 1. lpp.)] un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/65/EK (2002. gada 23. septembris) par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu [ar ko izdarīti grozījumi Padomes Direktīvā 90/619/EEK un Direktīvās 97/7/EK un 98/27/EK (OV 2002, L 271, 16. lpp.) un kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2005/29]. Arī turpmāk piemēro šajos

tiesību aktos paredzētos papildu noteikumus. Tomēr īpaši būtu jāprecizē saistība starp šajā direktīvā un [minētajā] Direktīvā 2002/65 paredzētajām informēšanas prasībām pirms līguma slēgšanas.

(23) Informēšanas prasībām vajadzētu būt samērīgām ar lietotāju vajadzībām, un informācija būtu jāpaziņo standartizētā veidā. Tomēr informēšanas prasībām vienreizējam maksājumu darījumam būtu jāatšķiras no tāda pamatlīguma informēšanas prasībām, kurā paredz maksājumu darījumu virkni.

(24) Praksē pamatlīgumi un darījumi, uz ko tie attiecas, ir daudz vairāk izplatīti un ekonomiski svarīgāki nekā vienreizēji maksājumu darījumi. Ja izmanto maksājumu kontu vai noteiktu maksājumu instrumentu, ir vajadzīgs pamatlīgums. Tādējādi prasībām attiecībā uz iepriekšēju informēšanu saistībā ar pamatlīgumiem vajadzētu būt pietiekami plašām, un informācija vienmēr būtu jāsniedz papīra formā vai ar cita pastāvīga informācijas nesēja palīdzību, tostarp izmantojot kontu izrakstu printera izdrukas, disketes, lasāmatmiņas kompaktdiskus *CD-ROM*, DVD un cieto disku personālajā datorā, uz kura glabā elektronisko pastu, [kā arī] interneta vietnes [..], ja tās būtu pieejamas turpmākai atsaucei [laikposmā], kurš atbilst informācijas mērķiem, un ļautu neizmainītā veidā atveidot uzglabāto informāciju. Tomēr par to, kādā veidā sniegt turpmāku informāciju par veiktiem darījumiem, maksājumu pakalpojumu sniedzējam un maksājumu pakalpojumu lietotājam vajadzētu spēt vienoties pamatlīgumā, piemēram, var vienoties par to, ka, izmantojot interneta bankas pakalpojumus, visa informācija par maksājumu kontu ir pieejama tiešsaistē.

[..]

(27) [..] šajā direktīvā izšķir divus veidus, kādos maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāsniedz informācija. Pirmais veids – informācija jāsniedz, t.i., maksājumu pakalpojumu sniedzējam pašam pēc savas ierosmes attiecīgā laikā jāpaziņo informācija, kā noteikts šajā direktīvā, negaidot, kamēr maksājumu pakalpojumu lietotājs to lūgs. Otra iespēja – informācija būtu jādara pieejama maksājumu pakalpojumu lietotājam, ja viņš prasa papildu informāciju. Tādā gadījumā maksājumu pakalpojumu lietotājam būtu jāizrāda zināma aktīva ieinteresētība saņemt informāciju piemēram, skaidri jāprasa tas maksājumu pakalpojumu sniedzējam, jāreģistrējas bankas konta pastkastītē vai jāiesprauž bankas karte kontu pārskatu printerī. [..]

[..]

(46) Lai nodrošinātu maksājumu sistēmas netraucētu un efektīvu darbību, lietotājam jāspēj paļauties uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kurš veic maksājumu darījumu pareizi un laicīgi. Parasti pakalpojumu sniedzējs spēj izvērtēt riskus, kas saistīti ar maksājumu darījumu. Tieši maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina maksājumu sistēmu, veic pasākumus, lai atsauktu nepareizi vai kļūdaini izvietotus līdzekļus, un vairumā gadījumu lemj par darījuma izpildē iesaistītajiem starpniekiem. [..]”

4 Saskaņā ar Direktīvas 2007/64 4. pantu “Definīcijas”:

“Šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

[..]

12) “pamatlīgums” ir maksājumu pakalpojumu līgums, ar kuru reglamentē atsevišķu un secīgu maksājumu darījumu veikšanu nākotnē un kurā var būt iekļautas saistības un nosacījumi maksājumu konta atvēršanai;

[..]

25) “pastāvīgs informācijas nesējs” ir jebkurš instruments, kurš dod iespēju maksājumu pakalpojumu lietotājam uzglabāt informāciju, kas adresēta personīgi viņam, tā, lai tā būtu pieejama turpmākai atsaucei par informēšanas nolūkam atbilstīgu laikposmu un ļautu neizmainītā veidā atveidot uzglabāto informāciju;

[..].”

5 Šīs direktīvas III sadaļā “Maksājumu pakalpojumu nosacījumu pārskatāmība un informēšanas prasības” ir ietverta 1. nodaļa “Vispārīgi noteikumi”. Starp šīs nodaļas tiesību normām ir 30. un 31. pants.

6 Minētās direktīvas 30. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“1. Šo sadaļu piemēro vienreizējiem maksājumu darījumiem, pamatlīgumiem un maksājumu darījumiem, uz ko tie attiecas. Iesaistītās puses var vienoties, ka to nepiemēro pilnībā vai piemēro daļēji, ja maksājumu pakalpojumu lietotājs nav patērētājs.

2. Dalībvalsts var paredzēt, ka šīs sadaļas noteikumus mikrouzņēmumiem piemēro tādā pašā veidā kā patērētājiem.

[..]”

7 Šīs pašas direktīvas 31. pantā “Citi noteikumi Kopienas tiesību aktos” ir paredzēts:

“Šīs sadaļas noteikumi neskar jebkādus Kopienas tiesību aktus, kuros ir iekļautas papildu prasības par iepriekšēju informēšanu.

Tomēr tad, ja ir piemērojama arī [Direktīva 2002/65, kas grozīta ar Direktīvu 2005/29], šīs direktīvas 3. panta 1. punkta noteikumus par informācijas sniegšanu, izņemot minētā punkta 2) apakšpunkta c) līdz g) punktu, 3) apakšpunkta a), d) un e) punktu un 4. apakšpunkta b) punktu, aizstāj ar šīs direktīvas 36., 37., 41. un 42. pantu.”

8 Direktīvas 2007/64 III sadaļas 2. nodaļa “Vienreizēja maksājuma darījumi”. Starp šīs nodaļas tiesību normām ir arī 35.–37. pants.

9 Šīs direktīvas 35. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“1. Šo nodaļu piemēro vienreizējiem maksājuma darījumiem, uz kuriem neattiecas pamatlīgums.

2. Ja maksājuma uzdevumu vienreizējam maksājuma darījumam iesniedz ar maksājumu instrumentu, uz ko attiecas pamatlīgums, maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav pienākuma sniegt vai darīt pieejamu informāciju, kura maksājumu pakalpojuma lietotājam jau ir sniegta, pamatojoties uz pamatlīgumu ar citu maksājumu pakalpojumu sniedzēju, vai kuru viņam sniegs saskaņā ar šo pamatlīgumu.”

10 Minētās direktīvas 36. pantā “Iepriekšēja vispārējā informācija” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis prasa, lai maksājumu pakalpojumu sniedzējs maksājumu pakalpojuma izmantotājam tam viegli pieejamā formā nodotu informāciju un nosacījumus, kas minēti 37. pantā, pirms maksājumu pakalpojumu lietotājam kļūst saistošs jebkāds vienreizēja maksājuma pakalpojuma līgums vai piedāvājums. Pēc maksājumu pakalpojumu lietotāja pieprasījuma maksājumu pakalpojumu sniedzējs informāciju un nosacījumus sniedz uz papīra vai cita pastāvīga informācijas nesēja. Informāciju un nosacījumus izklāsta viegli saprotamā formulējumā un skaidri saprotamā veidā tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kurā piedāvā maksājumu pakalpojumu, vai kādā citā valodā, par kuru puses vienojušās.

[..]

3. Šā panta 1. punktā minētās saistības arī var izpildīt, iesniedzot vienreizēja maksājuma pakalpojuma līguma projektu vai maksājuma uzdevuma projektu, kas ietver informāciju un nosacījumus, kas minēti 37. pantā."

11 Šīs pašas direktīvas 37. panta "Informācija un nosacījumi" 1. punktā ir uzskaitīta informācija un nosacījumi, kas jādara zināmi vai jādara pieejami maksājumu pakalpojumu lietotājam.

12 Direktīvas 2007/64 III sadaļas 3. nodaļa "Pamatlīgumi" tostarp ietver 40.–43. pantu.

13 Atbilstoši šīs direktīvas 40. pantam "Darbības joma":

"Šo nodaļu piemēro maksājuma darījumiem, uz kuriem [attiecas] pamatlīgums."

14 Minētās direktīvas 41. pants "Iepriekšēja vispārējā informācija" ir formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis prasa, lai laicīgi pirms tam, kad maksājumu pakalpojumu lietotājam kļūst saistošs jebkāds pamatlīgums vai piedāvājums, maksājumu pakalpojumu sniedzējam, izmantojot papīru vai jebkādu citu pastāvīgo informācijas nesēju, jāsniedz maksājumu pakalpojumu lietotājam informācija un nosacījumi, kas paredzēti 42. pantā. Informāciju un nosacījumus izklāsta viegli saprotamā formulējumā un skaidri saprotamā veidā tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kurā piedāvā maksājumu pakalpojumu, vai kādā citā valodā, par kuru puses vienojušās.

2. Ja pēc maksājumu pakalpojumu lietotāja pieprasījuma ir noslēgts pamatlīgums, izmantojot distances saziņas līdzekļus, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējam neļauj izpildīt 1. punkta nosacījumus, maksājumu pakalpojumu sniedzējs izpilda savas saistības saskaņā ar 1. punktu uzreiz pēc pamatlīguma noslēgšanas.

3. Šā panta 1. punktā minētās saistības arī var izpildīt, iesniedzot pamatlīguma projektu, kas ietver informāciju un nosacījumus, kas paredzēti 42. pantā."

15 Šīs pašas direktīvas 42. pantā "Informācija un nosacījumi" ir norādīta informācija un nosacījumi, kas jāsniedz maksājumu pakalpojumu lietotājam.

16 Direktīvas 2007/64 43. pantā "Informācijas un pamatlīguma nosacījumu pieejamība" ir paredzēts:

"Jebkurā līgumattiecību laika posmā maksājumu pakalpojumu lietotājam ir tiesības pēc pieprasījuma saņemt pamatlīguma nosacījumus, kā arī 42. pantā norādīto informāciju un noteikumus papīra formā vai uz cita pastāvīga informācijas nesēja."

17 Šīs direktīvas 44. pantā "Izmaiņas pamatlīguma nosacījumos" ir paredzēts:

"1. Jebkādas izmaiņas pamatlīgumā, kā arī 42. pantā noteiktajā informācijā un noteikumos, maksājumu pakalpojumu sniedzējs ierosina tādā pašā veidā, kā noteikts 41. panta 1. punktā, un ne vēlāk kā divus mēnešus pirms to ierosinātās piemērošanas dienas.

Attiecīgā gadījumā saskaņā ar 42. panta 6. punkta a) apakšpunktu maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir jāinformē maksājumu pakalpojumu lietotājs par to, ka var uzskatīt, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs ir pieņēmis šīs izmaiņas, ja viņš līdz to pilnīgas spēkā stāšanās datumam nav paziņojis maksājumu pakalpojumu sniedzējam par to, ka viņš tām nepiekrīt. Šādā gadījumā maksājumu pakalpojumu sniedzējs arī norāda, ka maksājumu pakalpojuma lietotājam ir tiesības nekavējoties un bez soda maksājuma lauzt pamatlīgumu līdz izmaiņu piemērošanas dienai.

2. Procentu likmes vai maiņas kursa izmaiņas var piemērot uzreiz un bez iepriekšējas paziņošanas, ja par šādām tiesībām ir panākta vienošanās pamatlīgumā un ja šo izmaiņu pamatā ir standarta procentu likmes vai atsauces maiņas kurss, par ko ir panākta vienošanās atbilstīgi 42. panta[m] [..]. Maksājumu pakalpojumu lietotāju pēc iespējas ātrāk informē par izmaiņām procentu likmē tādā pašā veidā, kā noteikts 41. panta 1. punktā, izņemot, ja puses ir vienojušās par konkrētu periodiskumu vai veidu, kādā ir jāsniedz vai jādara pieejama informācija. Tomēr procentu likmes vai maiņas kursa izmaiņas, kas ir labvēlīgākas maksājuma pakalpojumu lietotājam, var piemērot bez iepriekšējas paziņošanas.

[..]"

Austrijas tiesības

18 Ar 2009. gada *Bundesgesetz über die Erbringung von Zahlungsdiensten* (*Zahlungsdienstegesetz – ZaDiG*) (Maksājumu pakalpojumu likums) (*BGBl. I*, 66/2009; turpmāk tekstā – "Maksājumu pakalpojumu likums") Austrijas tiesībās ir transponēta Direktīva 2007/64.

19 Maksājumu pakalpojumu likuma 26. pants ir formulēts šādi:

"1. Maksājumu pakalpojuma sniedzējs maksājumu pakalpojumu lietotājam savlaicīgi, pirms maksājumu pakalpojumu lietotājs ir saistīts ar līgumu vai līguma piedāvājumu, paziņo informāciju un līguma klauzulas

1) 28. pantā minētā pamatlīguma gadījumā papīra formā vai, ja maksājumu pakalpojumu lietotājs dod savu piekrišanu, izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju [..]

[..]

2. Informācijai un līguma klauzulām ir jābūt noformulētām skaidri un saprotami [..]."

20 Saskaņā ar šī likuma 29. panta 1. punktu:

"1. Maksājuma pakalpojumu sniedzējam

1) ir jāpaziņo maksājuma pakalpojuma lietotājam par plānotajiem grozījumiem pamatlīgumā vismaz divus mēnešus pirms to paredzētās piemērošanas dienas, ievērojot 26. panta 1. punkta 1. apakšpunktā un 2. punktā paredzēto veidu [..]

[..]."

21 Ar 2001. gada *Bundesgesetz, mit dem bestimmte rechtliche Aspekte des elektronischen Geschäfts- und Rechtsverkehrs geregelt werden* (*E-Commerce-Gesetz – ECG*) (Likums par elektronisko tirdzniecību) (*BGBl. I*, 152/2001; turpmāk tekstā – "Likums par elektronisko tirdzniecību") Austrijas tiesībās ir transponēta Direktīva 2000/31.

22 Likuma par elektronisko tirdzniecību 11. pantā ir paredzēts:

"Pakalpojumu sniedzējs lietotājam dara zināmas līguma klauzulas, kā arī vispārējos nosacījumus tādējādi, lai šis lietotājs varētu tās uzglabāt vai atveidot. Šo pienākumu nevar mainīt, radot neizdevīgas sekas lietotājam."

23 Likuma par elektroniskā tirdzniecību 12. pantā ir paredzēts:

"Elektroniskā sarakste saistībā ar līgumu, citas juridiski nozīmīgas elektroniskas ziņas, kā arī elektroniski apstiprinājumi par saņemšanu tiek uzskatīti par paziņotiem, ja puse, kurai tie adresēti, var tos aplūkot normālos apstākļos. Šī tiesību norma nevar tikt grozīta, radot neizdevīgas sekas lietotājam."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

24 Apvienība saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem var aizsargāt patērētāju intereses.

25 *BAWAG* ir banka, kas veic savu darbību visā Austrijas teritorijā. Tā savās attiecībās ar patērētājiem piemēro vispārējos nosacījumus, kas reglamentē kārtību, kādā tie var izmantot tiešsaistes bankas interneta vietni *e-banking*.

26 Vispārējie nosacījumi attiecībā uz tiešsaistes bankas interneta vietni *e-banking* ietver klauzulu, saskaņā ar kuru "klients, kurš ir reģistrējies *e-banking*, saņem paziņojumus un ziņas (it īpaši ziņas attiecībā uz konta stāvokli, konta izrakstus, kredītkaršu izrakstus, paziņojumus par izmaiņām utt.), ko banka sniedz klientam vai nodod šīs pēdējās minētās personas rīcībā pa pastu, konsultāciju veidā vai elektroniski, izmantojot [*BAWAG*] *e-banking* sistēmu.

27 Piekļuvi minētajai vietnei sniedz saskaņā ar līgumu, kas papildina līgumu par bankas konta atvēršanu un uzturēšanu un kas tādējādi ietilpst pamatlīgumā.

28 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka ziņas, kas nosūtītas uz patērētājiem paredzētajām elektroniskajām pastkastēm, kuras atrodas tiešsaistes bankas interneta vietnē *e-banking*, tur saglabājas neizmainītā veidā un netiek izdzēstas laikposmā, kas ir atbilstīgs šo patērētāju informēšanas mērķiem, tā ka viņi var tās aplūkot un neizmainītā veidā atveidot elektroniskā veidā vai izdrukāt. Šīs ziņas patērētāji var pārvaldīt un attiecīgā gadījumā tās izdzēst.

29 Apvienība vērsās *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa, Austrija) ar lūgumu [nospriest], ka *BAWAG* tās vispārējos nosacījumos ir jāpārtrauc izmantot iepriekš minēto klauzulu vai jebkuru līdzvērtīgu klauzulu.

30 Proti, pēc Apvienības domām, šīs klauzulas esot pretrunā Likuma par maksājumu pakalpojumiem normām.

31 Tā kā *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa) ar 2013. gada 31. oktobra nolēmumu apmierināja Apvienības prasību, *BAWAG* par šo nolēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa, Vīne, Austrija).

32 Ar 2014. gada 11. aprīļa nolēmumu *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa, Vīne) daļēji grozīja *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa) nolēmumu. *BAWAG* iesniedzējtiesā cēla prasību veikt *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa, Vīne) nolēmuma pārskatīšanu.

33 Uzskatot, ka risinājums pamatlietā ir atkarīgs no Direktīvas 2007/64 interpretācijas, *Oberster Gerichtshof* (Austrijas Republikas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2007/64] 41. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar 36. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka informācija (elektroniskajā formā), ko banka tiešsaistes banku pakalpojumu sniegšanas (*e-banking*) ietvaros nosūta uz klienta elektroniskā pasta kastīti, kā rezultātā klients pēc tam, kad tas ir reģistrējies *e-banking* interneta vietnē, var lejupielādēt šo informāciju, uzklikšķinot uz to, tiek paziņota klientam uz pastāvīga informācijas nesēja?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

Vai [Direktīvas 2007/64] 41. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar 36. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā gadījumā

a) bankas informācija gan tiek piedāvāta uz pastāvīga informācijas nesēja, taču klientam tā nevis tiek paziņota, bet tiek vienīgi nodrošināta tās pieejamība klientam, vai

b) runa ir vienīgi par informācijas pieejamības nodrošināšanu, neizmantojot pastāvīgu informācijas nesēju?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

34 Ar šiem jautājumiem, kuri ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2007/64 41. panta 1. punkts un 44. panta 1. punkts, lasot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 4. panta 25. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka izmaiņas informācijā un nosacījumos, kas paredzēti minētās direktīvas 42. pantā, kā arī izmaiņas pamatlīgumā, kuras maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodod šo pakalpojumu lietotājam, izmantojot elektronisku pastkasti, kas integrēta tiešsaistes bankas interneta vietnē, ir jāuzskata par sniegtām uz pastāvīga informācijas nesēja šo tiesību normu izpratnē vai tikai par nodotām šī lietotāja rīcībā, kā paredzēts šīs pašas direktīvas 36. panta 1. punkta pirmajā teikumā attiecībā uz tās 37. pantā paredzēto informāciju un nosacījumiem.

35 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 2007/64 36. panta 1. punktā ir paredzēta vispārēja prasība iepriekš informēt maksājumu pakalpojumu lietotāju par līgumu vai atsevišķu maksājumu pakalpojumu piedāvājumu, kas nav aptverts ar pamatlīgumu šīs direktīvas 4. panta 12. punkta izpratnē, lai gan attiecībā uz maksājumu darbībām, kas ir aptvertas ar šo pamatlīgumu, šāda prasība ir paredzēta minētās direktīvas 41. panta 1. punktā.

36 Direktīvas 2007/64 mērķiem "pamatlīgums" šīs direktīvas 4. panta 12. punktā ir definēts kā maksājumu pakalpojumu līgums, ar kuru reglamentē atsevišķu un secīgu maksājumu darījumu izpildi nākotnē un kurā var būt iekļauti pienākumi un nosacījumi maksājumu konta atvēršanai.

37 Saskaņā ar minētās direktīvas 41. panta 1. punktu dalībvalstis prasa, lai laicīgi pirms tam, kad maksājumu pakalpojumu lietotājam kļūst saistošs jebkāds pamatlīgums vai piedāvājums, maksājumu pakalpojumu sniedzējam, izmantojot papīru vai jebkādu citu pastāvīgu informācijas nesēju, jāsniedz maksājumu pakalpojumu lietotājam informācija un nosacījumi, kas paredzēti šīs pašas direktīvas 42. pantā.

38 Turklāt no Direktīvas 2007/64 44. panta 1. punkta pirmās daļas izriet, ka jebkādas izmaiņas pamatlīgumā, kā arī šīs direktīvas 42. pantā noteiktajā informācijā un nosacījumos maksājumu pakalpojumu sniedzējs ierosina saskaņā ar minētās direktīvas 41. panta 1. punktā paredzēto kārtību un ne vēlāk kā divus mēnešus pirms datuma, kad ierosināta to stāšanās spēkā.

39 Lai sniegtu lietderīgu atbildi uz uzdotajiem jautājumiem, ir jāizvērtē divas prasības, kuras paredzētas šīs pašas direktīvas 41. panta 1. punktā, proti, prasība par pastāvīgu informācijas nesēju, kurā ir jābūt ietvertai attiecīgajai informācijai, kā arī prasība, saskaņā ar kuru šī informācija ir jāsniedz maksājumu pakalpojumu lietotājam.

40 Pirmkārt, jēdziens "pastāvīgs informācijas nesējs", kas minēts Direktīvas 2007/64 41. panta 1. punktā, šīs direktīvas 4. panta 25. punktā ir definēts kā jebkurš instruments, kurš dod iespēju maksājumu pakalpojumu lietotājam uzglabāt informāciju, kas adresēta personīgi viņam, tā, lai tā būtu pieejama vēlāk informēšanas nolūkam atbilstīgā laikposmā un to ļautu neizmainītā veidā atveidot.

41 Minētās direktīvas preambulas 24. apsvērumā ir precizēts, ka prasībām attiecībā uz iepriekšēju informēšanu saistībā ar pamatlīgumiem vajadzētu būt pietiekami plašām un informācija vienmēr būtu jāsniedz papīra formā vai uz cita pastāvīga informācijas nesēja, piemēram, bankomātu izdrukas, disketes, lasāmatmiņas kompaktdiski *CD-ROM*, DVD un personālo datoru cietie diski, uz kuriem saglabā elektronisko pastu, kā arī interneta vietnes ar nosacījumu, ka tās ir pieejamas vēlāk laikposmā, kas atbilst mērķiem, kuriem ir paredzēta informēšana, un ļautu neizmainītā veidā atveidot uzglabāto informāciju.

42 Atsaucoties tostarp uz "pastāvīga informācijas nesēja" definīciju, kas ietverta Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Direktīvas 2008/48/EK par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp., un labojumi – OV 2009, L 207, 14. lpp.; OV 2010, L 199, 40. lpp.; OV 2011, L 234, 46. lpp., un OV 2015, L 36, 15. lpp.), 3. panta m) punktā, Tiesa nosprieda, ka šim informācijas nesējam tādā pašā veidā kā informācijas nesējam papīra formā ir jānodrošina patērētājam prasītās informācijas pieejamība, lai vajadzības gadījumā ļautu viņam īstenot savas tiesības. Šajā ziņā ir nozīmīga patērētājam pieejamā iespēja uzglabāt personīgi viņam adresēto informāciju, tās satura atšķirību neesamības garantija, kā arī tās pieejamība atbilstošā laikposmā un iespēja to atveidot, nemainot tās saturu (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 5. jūlijs, *Content Services*, C-49/11, EU:C:2012:419, 42.–44. punkts, un 2016. gada 9. novembris, *Home Credit Slovakia*, C-42/15, EU:C:2016:842, 35. punkts).

43 Ir jāuzskata, kā ģenerāladvokāts norādījis savu secinājumu 51.–63. punktā un kā būtībā nospriedusi Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) tiesa savā 2010. gada 27. janvāra spriedumā *Inconsult Anstalt* pret *Finanzmarktaufsicht* (E-04/09, *EFTA Court Report* 2009–2010, 86. lpp., 63.–66. punkts), ka atsevišķas interneta vietnes ir jāuzskata par "pastāvīgiem informācijas nesējiem" Direktīvas 2007/64 4. panta 25. punkta izpratnē.

44 Ņemot vērā tostarp šī sprieduma 40.–42. punktu, tā tas ir, ja interneta vietne maksājumu pakalpojumu lietotājam ļauj uzglabāt informāciju, kas adresēta personīgi viņam, tā, lai šī informācija būtu pieejama vēlāk informēšanas nolūkam atbilstīgā laikposmā un ļautu neizmainītā veidā to atveidot. Turklāt, lai interneta vietni varētu uzskatīt par "pastāvīgu informācijas nesēju" šīs tiesību normas izpratnē, ir jāizslēdz jebkura vienpusēja tās satura izmainīšana, ko veic maksājumu pakalpojumu sniedzējs vai cits profesionālās darbības veicējs, kuram uzticēta šīs vietnes pārvaldīšana.

45 Šī interpretācija atbilst Direktīvas 2007/64 preambulas 21. un 22. apsvērumā paredzētajiem mērķiem, proti, maksājumu pakalpojumu lietotāju un it īpaši patērētāju aizsardzībai.

46 Iesniedzējtiesas ziņā ir izvērtēt, vai pamatlietā šī sprieduma 44. punktā norādītie nosacījumi ir izpildīti.

47 Otrkārt, attiecībā uz jautājumu par to, kādā gadījumā izmaiņas Direktīvas 2007/64 42. pantā definētajā informācijā un nosacījumos, kā arī izmaiņas pamatlīgumā var tikt uzskatītas par "sniegtām" uz pastāvīga informācijas nesēja saskaņā ar šīs direktīvas 41. panta 1. punktu, ir jāatgādina, kā paredzēts minētās direktīvas preambulas 27. apsvērumā, ka tā izšķir divus veidus, kādos maksājumu pakalpojumu sniedzēji sniedz informāciju; vai nu maksājumu pakalpojumu sniedzējam attiecīgā informācija jāsniedz, proti, jāpaziņo ar aktīvām darbībām, negaidot, kamēr maksājumu pakalpojumu lietotājs to lūgs, vai arī informācija būtu jādara pieejama maksājumu pakalpojumu lietotājam, atbildot uz jebkuru viņa izteiktu papildu informācijas pieprasījumu. Tādā gadījumā maksājumu pakalpojumu lietotājam būtu jāizrāda zināma aktīva ieinteresētība saņemt informāciju, piemēram, maksājumu pakalpojumu sniedzējam adresējot tiešu pieprasījumu, aplūkojot savu bankas kontu tiešsaistē vai ievietojot savu bankas karti bankomātā, kas izdrukā bankas kontu izrakstus.

48 No tā izriet, ka, tā kā Direktīvā 2007/64 ir paredzēts, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējs attiecīgo informāciju sniedz šo pakalpojumu lietotājam, šim pakalpojumu sniedzējam ar aktīvām darbībām ir jāpaziņo šī informācija.

49 Tai pašā laikā, tā kā maksājumu pakalpojumu lietotāju un it īpaši patērētāju aizsardzība, kā atgādināts šī sprieduma 45. punktā, ir viens no minētās direktīvas mērķiem, nevar pamatoti prasīt, kā norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 75.–77. punktā, lai maksājumu pakalpojumu lietotāji regulāri iepazītos ar visiem elektroniskās saziņas pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem viņi ir reģistrējušies, un tā tas vēl jo vairāk ir tādēļ, ka saskaņā ar Direktīvas 2007/64 44. panta 1. punkta otro daļu atbilstoši šajā tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem tiek uzskatīts, ka šie lietotāji ir piekrituši šo pakalpojumu sniedzēju piedāvātajām izmaiņām pamatlīguma nosacījumos.

50 Tādējādi attiecīgo informāciju, ko maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodod šo pakalpojumu lietotājam ar tiešsaistes bankas interneta vietnes palīdzību, var uzskatīt par sniegtu Direktīvas 2007/64 41. panta 1. punkta izpratnē, ja šādu nodošanu šis pakalpojumu sniedzējs veic, izdarot aktīvas darbības, kuras vērstas uz to, lai šim lietotājam darītu zināmu šīs informācijas atrašanos un pieejamību minētajā vietnē.

51 Kā būtībā apgalvo ģenerāladvokāts savu secinājumu 79. punktā, par šādu rīcību var tostarp uzskatīt vēstules vai sarakstes nosūtīšanu uz adresi, kuru parasti izmanto šo pakalpojumu lietotājs saziņā ar citām personām un par kuras izmantošanu puses ir vienojušās starp maksājumu pakalpojumu sniedzēju un šo lietotāju noslēgtajā pamatlīgumā. Šādi izvēlēta adrese tomēr nevar būt tā, kas ir paredzēta minētajam lietotājam tiešsaistes bankas interneta vietnē, ko pārvalda maksājumu pakalpojumu sniedzējs vai cits profesionālās darbības veicējs, kuram uzticēta šīs vietnes pārvaldīšana, jo minēto vietni, pat ja tajā ir ietverta elektroniskā pastkaste, šis pats lietotājs neizmanto savā ikdienas saziņā ar citām personām, kas nav šis pakalpojumu sniedzējs.

52 Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā visus pamatlietas apstākļus, izmaiņas Direktīvas 2007/64 42. pantā norādītajā informācijā un nosacījumos, kā arī izmaiņas attiecīgajā pamatlīgumā var tikt uzskatītas par tādām, ko maksājumu pakalpojumu sniedzējs šo pakalpojumu lietotājam ir paziņojis ar aktīvām darbībām.

53 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild tādējādi, ka:

— Direktīvas 2007/64 41. panta 1. punkts un 44. panta 1. punkts, lasot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 4. panta 25. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka izmaiņas informācijā un nosacījumos, kas paredzēti minētās direktīvas 42. pantā, kā arī izmaiņas pamatlīgumā, kuras maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodod šo pakalpojumu lietotājam, izmantojot elektronisko pastkasti, kas integrēta tiešsaistes bankas interneta vietnē, var tikt uzskatītas par tādām, kas sniegtas uz pastāvīga informācijas nesēja šo tiesību normu izpratnē, ja ir izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi:

  — šī interneta vietne ļauj šim lietotājam uzglabāt informāciju, kas adresēta personīgi viņam, tā, lai viņš varētu tai piekļūt un neizmainītā veidā to atveidot atbilstošā laikposmā un lai nepastāvētu iespēja vienpusēji izmainīt tās saturu ne šim pakalpojumu sniedzējam, ne citam profesionālās darbības veicējam, un

  — ja maksājumu pakalpojumu lietotājam ir pienākums aplūkot minēto interneta vietni, lai iepazītos ar minēto informāciju, šī informācijas nodošana notiek vienlaikus ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja aktīvām darbībām, kas vērstas uz to, lai šim lietotājam darītu zināmu minētās informācijas esamību un pieejamību minētajā interneta vietnē.

— Gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu lietotājam ir pienākums aplūkot šādu vietni, lai iepazītos ar konkrēto informāciju, tā vienkārši ir nodota šī lietotāja rīcībā Direktīvas 2007/64 36. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, jo šīs informācijas nodošana nenotiek vienlaikus ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja aktīvu darbību.

Par tiesāšanās izdevumiem

54 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvas 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK, kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvu 2009/111/EK, 41. panta 1. punkts un 44. panta 1. punkts, lasot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 4. panta 25. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka izmaiņas informācijā un nosacījumos, kas paredzēti minētās direktīvas 42. pantā, kā arī izmaiņas pamatlīgumā, kuras maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodod šo pakalpojumu lietotājam, izmantojot elektronisko pastkasti, kas integrēta tiešsaistes bankas interneta vietnē, var tikt uzskatītas par tādām, kas sniegtas uz pastāvīga informācijas nesēja šo tiesību normu izpratnē, ja ir izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi:

— **šī interneta vietne ļauj šim lietotājam uzglabāt informāciju, kas adresēta personīgi viņam, tā, lai viņš varētu tai piekļūt un neizmainītā veidā to atveidot atbilstošā laikposmā un lai nepastāvētu iespēja vienpusēji izmainīt tās saturu ne šim pakalpojumu sniedzējam, ne citam profesionālās darbības veicējam, un**

— **ja maksājumu pakalpojumu lietotājam ir pienākums aplūkot minēto interneta vietni, lai iepazītos ar minēto informāciju, šī informācijas nodošana notiek vienlaikus ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja aktīvām darbībām, kas vērstas uz to, lai šim lietotājam darītu zināmu minētās informācijas esamību un pieejamību minētajā interneta vietnē.**

Gadījumā, ja maksājumu pakalpojumu lietotājam ir pienākums aplūkot šādu vietni, lai iepazītos ar konkrēto informāciju, tā vienkārši ir nodota šī lietotāja rīcībā Direktīvas 2007/64, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/111, 36. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, jo šīs informācijas nodošana nenotiek vienlaikus ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja aktīvu darbību.

[Paraksti]